

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Dotar d'una partida pressupostària suficient per a la construcció d'un complex residencial amb places públiques de residència i pisos tutelats per a la Gent Gran a la Seu d'Urgell.

2. Concertar les places necessàries per assegurar-ne la seva viabilitat econòmica.

Palau del Parlament, 1 de desembre de 2022

Alícia Romero Llano, portaveu; Raúl Moreno Montaña, portaveu adjunt; Òscar Ordeig i Molist, Judit Alcalá González, Sílvia Romero Galera, diputats, GP PSC-Units

3.10.30. Debats generals

Debat sobre el grau d'implantació de les energies renovables i el compliment dels objectius per al 2030 i el 2050 en matèria energètica

255-00008/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 78041 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 13.12.2022

A la Mesa del Parlament

Els diputats sotasignats, que constitueixen una cinquena part dels membres d'aquesta cambra, d'acord amb el que estableix l'article 156.1 del Reglament del Parlament,

Sol·liciten

Que es faci un debat general al Parlament sobre el grau d'implantació de les energies renovables a Catalunya i compliment dels objectius 2030 i 2050 en matèria energètica.

D'acord amb el que disposa l'article 156.4 del Reglament del Parlament, a continuació es consigna el guió dels temes que es proposen com a objecte del debat:

Exposició de motius

A Catalunya, la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic, que té com a finalitats reduir les emissions de GEH i afavorir la transició cap a una economia neutra en emissions, va ser aprovada per un ampli consens del Parlament. De fet, l'objectiu de reducció d'emissions de GEH fixat a la Llei per a l'any 2030 és del 40% respecte a l'any base (1990), del 65% per al 2040 i del 100% per al 2050, molt més ambiciós que els objectius europeu i espanyol. A més, la Llei parla d'impulsar un model energètic en què el consum de combustibles fòssils tendeixi a ser nul, per tal que el 2030 es pugui assolir el 50% de participació de les energies renovables en el sistema elèctric català per a poder arribar al 100% de renovables el 2050.

En tot cas, la Llei de 2017 preveu un conjunt d'instruments de planificació sectorial, plans, estratègies i programes, aprovats mitjançant diversos acords del Govern, que, si bé no tenen el caràcter de normes jurídicament vinculants, s'articulen com a eixos estratègics de la política catalana envers el canvi climàtic.

No obstant això, el Pla de l'Energia i Canvi Climàtic 2012-2020 (PECAC), l'Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic 2013-2020 (ESCACC) i el Programa d'Infraestructura Verda dins el marc de l'Estratègia de Biodiversitat 2020 han caducat. I els documents compromesos a la Llei de canvi climàtic no s'han fet: ni

l'ESCACC 2021, ni s'ha portat al Parlament el Pacte Nacional per a la Transició Energètica (PNTE), ni la Llei de transició energètica de Catalunya.

Hi ha operatiu, això sí, únicament l'inventari d'emissions GEH a Catalunya amb dades del 2019.

Pel que fa al desplegament de les energies renovables, no és fins a finals del 2019, després de l'aprovació per part del govern de la Generalitat de la Declaració d'emergència climàtica, que es va aprovar el decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables a Catalunya. Els documents que sustenten aquest decret Llei són la Moció 103/XII del Parlament de Catalunya, sobre el pla d'acció dels departaments davant l'emergència climàtica, la Moció 104/XII sobre la crisi ecològica i els conflictes ambientals i territorials, la Moció 67/XII sobre la salvaguarda del patrimoni natural, la protecció del medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic, la Moció 6/XII sobre la transició energètica, la Moció 119/XII sobre l'emergència climàtica i la Resolució 546/XII sobre orientació política general del Govern.

El decret Llei 16/2019 pretenia eliminar barreres administratives i establia un nou procediment de tramitació més àgil. En concret, simplificava la implantació de renovables en antropitzats, l'eficiència en habitatges, adaptava la Llei d'urbanisme a la sostenibilitat i, sobretot, agilitzava la implantació en sòl no urbanitzable, admissible sempre que les lleis no impedeixin que l'actuació no sigui prohibida expressament pel planejament territorial i urbanístic per raó dels terrenys afectats. Arran del decret Llei del govern es van presentar 521 propostes (379 d'instal·lacions fotovoltaïques i 142 d'eòliques) però només una part, gairebé 400, van ser analitzades, solament 253 han estat autoritzades i únicament 4 han arribat a informació pública. Si l'objectiu, fixat al mateix decret Llei era desencallar una potència estancada a 1.270 MW quan és necessari multiplicar-la per 10, la realitat és que no ha canviat res des de llavors. A més, el plantejament que fins avui s'ha fet de les energies renovables ha produït a les comarques i municipis on s'ha portat a terme un efecte que l'ha fet percebre com un fet negatiu i nociu per la gent que hi viu al territori. Les darreres dades disponibles, tenint en compte l'impacte de la covid-19, assenyalen que:

- L'any 2020, Catalunya va reduir un 2,2% de les emissions contaminants respecte al 1990, segons les estimacions que fa el mateix govern.

- La contribució de les energies renovables al consum brut d'energia final va ser del 9,9%, molt lluny dels objectius europeus. Des de l'any 2014 no hi ha hagut una incorporació significativa d'energies renovables en el mix elèctric català.

- L'energia elèctrica de procedència verda pesa un 19,8%, sobretot per l'aportació de les centrals hidroelèctriques, que l'any 2020 van generar el 12% del total de l'electricitat produïda a Catalunya. L'energia eòlica només suposa el 5,8% i la fotovoltaica l'1,1% del total

- Si a Espanya l'electricitat renovable ja és més de la meitat de la potència instal·lada (54%), a Catalunya tot just arriba al 30%. De fet, Catalunya només té un 6,5% de la potència renovable instal·lada a l'Estat.

Pel que fa a l'activitat d'autoconsum, l'any 2020 s'ha caracteritzat per un gran increment de les instal·lacions d'autoconsum fotovoltaic. En concret, es van posar en marxa 5.869 instal·lacions, 3,5 vegades més que l'any anterior, que van sumar una potència de 49,5 MW. En definitiva, Catalunya ha perdut el tren de les energies renovables, tot i que va ser la comunitat autònoma pionera en la introducció de l'energia eòlica –llavors l'única renovable– a Espanya. El primer aerogenerador de l'Estat es va instal·lar a Vilopriu, al Baix Empordà, l'any 1984. I el 1991 s'inaugurava el parc eòlic del Pení, a Roses, el primer d'Espanya. Ara bé, 20 anys després, Catalunya se situa a la cua d'Espanya en energies renovables, molt lluny dels objectius marcats per als anys 2030 i 2050. Fa deu anys que som en una moratòria de facto a l'energia neta. I el camí per impulsar les energies renovables a Catalunya continua ple de pedres, malgrat que tant la península com sobretot Catalunya, per la seva mediter-

raneïtat, són territoris més vulnerables al canvi climàtic (augment de temperatura addicional de 0,5°C).

És una realitat que Catalunya fa molts anys que està d'aturada en transició energètica i producció de renovables, una situació alarmant i intolerable. La conseqüència és que, ara, resulta necessari un canvi ràpid i urgent, i patim una amenaça seriosa d'excés d'emissions GEH i, per tant, de no complir els acords internacionals i europeus, de dependre d'energies brutes i, de pas, del mercat exterior. L'autoconsum en renovables és indispensable i és la primera acció per ser la que menys impacte té sobre el territori. Però pot aportar el 30% com a màxim de l'energia que es necessita a Catalunya. Els projectes per a una descarbonització a Catalunya, valorats en termes de creació d'ocupació en renovables, suposarien la creació de 27.000 llocs de treball en construcció i 1.100 en llocs de treball permanents. Les projeccions de futur del PROENCAT 2050, segons dades de la mateixa Generalitat, evidencien que la implantació d'energies renovables afecta necessàriament territori no antropitzat. En concret, serien imprescindibles 30 GW d'energies fotovoltaïques sobre terreny o no antropitzats i, com a mínim, 16,8 GW d'eòlica en no antropitzats com a escenari mínim d'afectació territorial i amb suficients renovables per al conjunt complet d'ús d'energia de Catalunya. Una altra cosa és renunciar a les energies renovables en espais no antropitzats. Però això implica tenir només 25 TWh d'energies renovables, fet que exigiria importar energia amb 13 línies de 400 kV de 3 o 4 cicles, com assenyala també el PROENCAT 2050. Per cada línia de 400 kv –eq a 300 a 270 aerogeneradors de 5,5 M. La pèrdua és de l'entorn de 643 M€ en vida útil de 25 anys i nombrosos llocs de treball. Hi ha tres línies que pretenen evacuar a Catalunya 7.297 MW recurrent 402 km del territori. El canvi a Catalunya requereix un debat seriós sobre on i com s'implanten les renovables al territori, ja que implica afectar 67.000 ha de territori no antropitzat (2% del total quan en l'actualitat tenim el 6,8% de territori antropitzat). El cost previsible és de 60.000 M€, però el cost de no fer res és molt més elevat. La inacció suposa renunciar a un estalvi de 200.000 M€ a mitjà termini, acceptar unes 400 morts prematures i perdre 53.210 llocs de treball (previsions pel 2030). Impedeix etiquetar que tenim productes verd i una economia menys competitiva a causa del cost del CO₂, i ocasiona assumir costos en termes de PIB desmesurats (9.000 M€/any i 4,2% PIB). A més, cal assumir que el tancament de les nuclears ens deixarà en una situació de vulnerabilitat absoluta i dependència total. Aquest és el panorama si només assumim el canvi a autoconsum a Catalunya (30% energia ús final). És per tot això que la transició ecològica és imprescindible per mantenir i augmentar la competitivitat de la nostra economia. D'una altra banda, és prou clar que el plantejament que fins avui s'ha fet de les energies renovables ha estat percebut a les comarques i municipis afectats com un fet negatiu i nociu pel territori. Aquesta visió és fruit d'un desplegament equivocat en les formes i en el fons, i ens ha de fer entendre que no es pot portar a terme un canvi de model energètic tan important sense tenir en compte la gent que hi viu i que hi vol seguir vivint als pobles del nostre món rural català. És també molt evident que actualment el desequilibri entre les possibilitats de vida del món urbà i el món rural són part compartida dels discursos de tot el marc polític, i és una realitat que fa que cada cop el món rural perdi més població en enfront de les grans ciutats i nuclis més urbans, essent una exigència de primer ordre frenar aquesta tendència i fer polítiques en busca d'aquest reequilibri territorial desitjable per al futur de Catalunya. En conseqüència, tenim una Catalunya rural que té problemes molt greus de pèrdua d'oportunitats i que comporta un despoblament cada vegada més accelerat que Catalunya no es pot ni s'hauria de permetre, i tenim també la necessitat ineludible de portar a terme aquesta transició energètica, que el canvi climàtic fa inajornable. Són reptes que hem de convertir en oportunitats si volem donar una resposta sense deixar ningú enrere, amb un model de vida més equilibrat i amb garanties d'un futur millor per tots i totes. Per tant, el desplegament de les energies renovables ha de suposar una aposta per la cohesió en-

tre tots els territoris de Catalunya, entre el món rural i el món urbà, entre els que seran productors i els que seran consumidors d'aquesta energia. El govern de la Generalitat ha d'aportar solucions per fer front a l'obligació que tenim d'impulsar aquest canvi de model energètic i, al mateix temps, proposar mesures que afavoreixin el futur i les possibilitats de vida de la gent que viu a aquests pobles productors nets d'energia renovable. La Comissió Interdepartamental del Canvi Climàtic (amb una participació completa de tots els actors locals i territorials) té el deure de presentar l'ESCACC 2021-2030 per debatre-la a la Taula Social del Canvi Climàtic i portar-la a terme amb moltíssima urgència, tal com succeeix amb la presentació al Parlament del PNTE. La presentació de totes aquestes iniciatives ha de permetre un gran acord de país per a les energies renovables en espais de major eficàcia i menor afectació i major participació ciutadana. Cal articular un sistema just i equilibrat, de consens, amb els diferents territoris, que inclogui la participació de la ciutadania i de tots els agents implicats en el procés de canvi per mitjà de la Taula Social i el debat amb el món local. És necessari, d'una banda, establir amb claredat i facilitar l'entrada de la ciutadania i les comunitats energètiques en la generació i distribució i creació de beneficis associats a les energies renovables i, d'altra banda, especificar com a principis reguladors la necessitat indiscutible de les energies renovables, la major eficàcia i la menor afectació segons característiques i afectacions dels territoris sota criteris compartits i raonables.

Objectiu del debat

- Analitzar les causes i les conseqüències de l'endarreriment en la implantació d'energies renovables a Catalunya.
- Que d'aquesta sessió emanin les modificacions de llei o propostes legislatives necessàries per assegurar una implantació d'energies renovables a Catalunya que permetin assolir els objectius 2030 i 2050.
- Que es detallin els compromisos, demandes i propostes d'acció el màxim de concretes per assegurar complir els objectius 2030 i 2050.

Temari del Debat

- Pacte Nacional per a la Transició Energètica de Catalunya.
- Estratègia Solarcat.
- Estudis i documentació completa de la Prospectiva Energètica de Catalunya (PROENCAT) 2050.
- Actualització de les dades de les emissions de gasos efecte hivernacle a Catalunya dels anys 2021 i 2022.
- Informe de l'estat del Medi Ambient 2016-2019.
- Pla estratègic per al desplegament d'infraestructura de recàrrega per al vehicle elèctric a Catalunya 2016-2019 (PIRVEC).
- Pla de l'Energia i Canvi Climàtic de Catalunya 2012-2020 (PECAC).
- Estratègia catalana per a la renovació energètica d'edificis (ECREE).

Palau del Parlament, 15 de novembre de 2022

Alícia Romero Llano, portaveu; Raúl Moreno Montaña, portaveu adjunt; Judit Alcalá González, Oscar Aparicio Pedrosa, Helena Bayo Delgado, Eva Candela Lopez, Dolors Carreras Casany, Elena Díaz Torrevejano, Mireia Dionisio Calé, Assumpta Escarp Gibert, Ramon Espadaler Parcerisas, Mario García Gómez, Rocio Garcia Pérez, Pol Gibert Horcas, Cristòfol Gimeno Iglesias, David González Chanca, Rosa Maria Ibarra Ollé, Gemma Lienas Massot, Marta Moreta Rovira, Esther Niubó Cidoncha, Òscar Ordeig i Molist, Joaquim Paladella Curto, Silvia Paneque Sureda, Ferran Pedret i Santos, David Pérez Ibáñez, Jordi Riba Colom, Mónica Ríos García, Sílvia Romero Galera, Beatriz Silva Gallardo, Juan Luis Ruiz López, Jordi Terrades Santacreu, Rubén Viñuales Elías, diputats, GP PSC-Units